Redacțiunea Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22
Scrisori nefrancate nu se primescă. Manuscripte nu se retrimită!
Birourile de anunciuri:
Brașovu, piața mare Nr. 22
Inserate mai primescă în Viena Rudolfu Mosse Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Henric Schalek, Alois Herndl M. Dukes, A. Oppelik, J. Dannenberg; în Budapesta: A. V. Goldberger Anton Mezei Eckstein Bernat: la Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulă inserțiunilorŭ; o seriă garmondu pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LIV.

„Gazeta" ese în fiă-care di
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe ună ană 12 fl., pe șése luni 6 fl., Pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe ună ană 40 franci, pe șése luni 20 franci, pe trei luni 10 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentulă pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulă I.: pe ună ană 10 fl., pe șése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusulă în casă: Pe ună ană 12 fl. pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Ună esemplară 5 cr. v. a. séu 15 bani.
Atâtă abonamentele câtă și inserțiunile suntă a se plăti înainte.

Nr. 281. Brașovŭ, Vineri 20 Decemvre. 1891.

Nou abonamentŭ la „GAZETA TRANSILVANIEI".

Cu 1 Ianuarie 1892 st. vechiu se deschide nou abonamentŭ, la care invitămŭ pe toți amicii și sprijinitorii fóiei nóstre.

Prețulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe trei luni 3 fl. pe șése luni 6 fl., pe unŭ anŭ 12 fl.

Pentru România și străinătate: pe trei luni 10 franci, pe șése luni 20 franci, pe unŭ anŭ 40 franci.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria: pe anŭ 2 fl., pe șése luni 1 fl.

Pentru România și străinătate: pe anŭ 8 franci., pe șése luni 4 franci.

Abonarea se póte face mai ușorŭ și mai repede prin mandate postale.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei".

Brașovŭ, 19 Decemvre st. v.

„Dați pentru Kișdedovo!" rĕsună adĭ prin tótă țéra unguréscă și ardelenéscă și va rĕsuna și mai tare și mai desŭ de mâne încolo, în care di (1 Ianuarie 1892) intră în vigóre noua lege, care a fostŭ făcută pentru „asimilarea" copiilorŭ dela 3—6 ani.

„Dați pentru Kișdedovo!" se aude adĭ strigândŭ și pe stradele comunei române sĕlăgiene, Zalnocŭ. Jidano-maghiarii din ceata lui Szapary-Apponyi-Iranyi-Ugron au de gând sĕ „remaghiariseze" acéstă comună, căci prea li-se pare valahă, aflându-se între 800 de locuitorĭ românĭ abia 60 de porodițe din neamulŭ lui Levi și alŭ lui Arpadŭ; au de gândŭ a comite astfelŭ da atentatŭ gróznicŭ la viéța națională a Românilorŭ din Zalnocŭ și totuși nu se sfiescŭ a âmbla chiar prin casele lorŭ, spre a cere pentru Kișdedovo, ce voiescŭ sĕ lŭ înfiinţeze acolo.

Corespondentulŭ nostru, care ne raporteză despre acésta adauge: mulțămită Domnului, suntŭ cam puținĭ slabĭ de aceia, carĭ sĕ-șĭ dea creițarii pentru scopurile de maghiarisare!

Ear noi dicemŭ: harŭ Domnului, că au fostŭ neasĕmĕnatŭ mai mulțĭ aceia, carĭ indignindu-se în consciința lorŭ românéscă au datŭ afară din casele lorŭ pe obraznicii colectanțĭ în favórea Kișdedovului.

Ca mâne se vorŭ pomenì locuitorii din Zalnocŭ cu candidații diferițĭ din cerculŭ lorŭ electoralŭ, carĭ le vorŭ cere sĕ le dea votulŭ la viitórele alegerĭ dietale. Nu cumva îi vorŭ primi pe aceștia mai politicoșŭ și mai gata de servire, decâtŭ pe feții maghiarisatorilorŭ dela Kișdedovo?

Dóră bravii alegĕtorĭ românĭ din Zalnocŭ și din tóte comunele romăne, carĭ o pățescŭ și o vorŭ păți-o ca Zalnoculŭ, nu-șĭ vorŭ perde mințile, ca sĕ deosebéscă pacostea de cei ce au adus'o pe capulŭ lorŭ!

Și óre pacostea Kișdedovurilorŭ cine au adus'o décă nu „patrioții" înflăcărațĭ din céta lui Szapary-Csaky, a lui Apponyi, Iranyi-Ugron ș. a.? Nu se putea aduce legea, care intră în vigóre cu diua de mâne, décă nu 'șĭ dădeau mâna toțĭ aceștĭ corifei, carĭ alérgă ca nisce căpiațĭ după utopia maghiarisării?

A da dér voturĭ pentru candidații ungurĭ, fiă de orĭ ce partidă și de orĭ ce colóre, ar fi mai mult de câtŭ a da pentru Kișdedovurile menite sĕ înstrăineze copii dela sinulŭ mamelorŭ lorŭ, ar fi a remunera pe aceia, carĭ le-au scosŭ la ivélă.

Acésta sĕ și-o însemne fiă-care alegĕtorŭ românŭ, ca sĕ scie ce sĕ rĕspundă acelora, carĭ vorŭ îndrăsni a-i cere sĕ mérgă la urnă și sĕ voteze pentru ei, călcândŭ astfelŭ în picióre hotărîrile nóstre naționale și credința, ce o datoresce elŭ némului sĕu asupritŭ și prigonitŭ!

Inainte de alegerĭ.

Comitetulŭ alegĕtorilorŭ românĭ din comitatulŭ Timișului de partida națională română a ținutŭ o ședință în Timișóra la 25 Decemvre n. La insărcinarea comitetului, biuroulŭ adreséză unŭ *Apelŭ*, subscrisŭ de președintele P. Rotariu și de secretariulŭ I. V. Barcianu, către alegĕtorii românĭ, membrii ai partidului naționalŭ românŭ din comitatulŭ Timișului, în care se dice, că în vederea apropiateloră alegerĭ comitetulŭ își ține de datorință a aduce aminte alegĕtorilorŭ românĭ de hotărîrile conferenței naționale din Sibiiu, recomandându-le cu totŭ adinsulŭ respectarea rigurósă a acelorŭ hotărîrĭ. Aceste hotărîrĭ le respectămŭ, dice apelulŭ: décă nu luămŭ parte în nicĭ o formă la mișcările și agitațiunile partideloră neromâne; décă nu participămŭ cu votulŭ nostru la nicĭ o eventuală alegere; décă nu ne legămŭ nicĭ într'o formă, nicĭ pentru acum, nicĭ pentru viitorŭ în folosulŭ, séu pentru sprijinirea vre-unei partide neromâne și décă vomŭ aștepta în liniște până când conferența generală a partidei naționale romăne se va pronunța de nou asupra ținutei politice, ce va recomanda națiunei nóstre sĕ observe atâtŭ fațĭ cu viitórele alegerĭ, câtŭ și pentru durata întregului ciclu dietalŭ de cincĭ anĭ, ce urméză.

*

Caracteristicŭ este, ceea ce rĕspunde diarulŭ din locŭ „Kronstädter Zeitung" unui cetitorŭ alŭ sĕu, care vorbindŭ despre atitudinea Sașilorŭ la viitórele alegerĭ pune întrebarea: Szapáry orĭ Apponyi?; adecă pentru carĭ candidațĭ sĕ voteze Sașii, pentru ai unuia, orĭ pentru ai celuilaltŭ? Pentru candidații lui Apponyi nu potŭ vota, căcĭ trebue sĕ le fiă grózá de politica lui națională, ér pentru candidații lui Szapáry érăși nu, pentru-că suntŭ octroațĭ.

La acésta rĕspunde redacțiunea foii numite, dicêndŭ: Sașii au tótă causa de a dori și de a contribui ca ministeriulŭ Szapary sĕ rĕmână la cârmă. Câtŭ pentru candidațĭ, Sașii unde suntŭ în majoritate nu vorŭ lăsa sĕ li se octroeze.

Credemŭ și noi, că nu, décă Sașii vorŭ pune candidațĭ totŭ ca contele Andreiu Bethlen, care s'a alesŭ la Hermann. L'au octoatŭ, s'a octroatŭ, orĭ a fostŭ octroatŭ?

*

Disposiția între proprietarii maghiarĭ din Ardealŭ este favorabilă contelui Apponyi. După cum ni-se comunică din Câmpiă, acolo domnesce între Maghiarĭ convingerea, că la viitórele alegerĭ, Apponyi va isbuti cu candidații sĕi în cele mai multe cercurĭ din Ardealŭ.

CRONICA POLITICĂ.

— 19 (31) Decemvrie

— Diarulŭ rusescŭ din Petersburg *„Novoie Vremia"* discută situațiunea parlamentară din ambele jumĕtățĭ ale monarchiei dicêndŭ, că disolvarea parlamentului maghiarŭ apare ca o trăsătură tipică, care semnaléză în de ajunsŭ situațiunea parlamentară originală din monarchiă. Nu esistă nicĭ o garanță, că nouele alegerĭ vorŭ aduce resultatulŭ doritŭ de guvernŭ. Fiindŭ parlamentulŭ maghiarŭ recunoscutŭ de necapabilŭ de cătră actualulŭ guvernŭ pentru o activitate legislatorică, contele Taaffe face încordărĭ desperate, pentru de a-șĭ asigura o maioritate parlamentară în câtva puternică, adresându-se cătră Germanii liberalĭ, pe carĭ cércă a-i câștiga prin numirea contelui Kuenburg ca ministru fără portofoliu. Nu e înse nicĭ o garanțiă, că guvernulŭ în urma acestei apropiărĭ, va puté înjgheba o maioritate puternică. Starea lucrurilorŭ va fi totŭ atâtŭ de încurcată, ca și mai înainte. Germanii liberalĭ, împreună cu Polonii, nu vorŭ puté dispune mai multŭ decâtŭ de 167 voturĭ, între 353 membrii ai Reichsrathului și cele 20 de voturĭ ce le lipsescu abia le vorŭ puté căpăta dela conservativĭ. Germanii liberalĭ suntŭ în contra orĭ cărei unirĭ cu consevativii, ér contelui Taaffe nuĭ rĕmâne altceva, decâtŭ sĕ se decidă séu pentru Germanii liberalĭ séu pentru conservativĭ. Dér după alcătuirea actuală a Reichsrathului se póte presupune, că va fi disolvatŭ, ca și parlamentulŭ maghiar, ca pe unŭ „parlamentŭ necapabilŭ pentru o activitate seriósă parlamentară".

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

(2)

Diplomatulŭ din Gorgonzola.

Novelă de Antoniu Ghislanzoni.

— „Ascultă-mĭ istoria până la sfîrșitŭ. Ițĭ poțĭ închipui, că îndată ce am eșitŭ din spitalŭ am grăbitŭ spre Gorgonzola, sĕ vĕdŭ pe Ifigenia, sĕ-i aruncŭ în față ingratitudinea și sĕ-i cerŭ sémă de întreruperea corespondenței. Am pășitŭ în casa lui Lanfranconi pe la 9 óre... Tremuramŭ, asudamŭ... și mai mi-se rupea inima. Năvălescŭ în anticameră: nimene. Ca și cum întrégă casa ar fi murită. Incepŭ sĕ strigŭ în tonŭ durduitorŭ: cine este aicĭ? Giorgione! Anastasia! — Tăcere adêncă. Peste câteva momente se presentară două persóne, unŭ bărbatŭ și o femeiă, cu mutre de adevĕrațĭ sclavĭ. — „Aicĭ e d-lŭ Lanfranconi?" am întrebatŭ. Mĕ priviră din crescetŭ până 'n talpe. — „Voescŭ sĕ vorbescŭ cu d-lŭ Lanfranconi!" repetaiu. Atuncĭ îmĭ rĕspunse servitórea: „D-lŭ președinte este ocupatŭ cu vorbirea ce va avé s'o țină la inaugurarea societățiĭ democratice italiano-latine și nu credŭ sĕ permită a fi conturbatŭ de unŭ ostașŭ." — Președinte! gândiu în mine.... Dóră d-lŭ Lanfranconi și-a schimbatŭ locuința!... Intr'adevĕrŭ aceștia nu suntŭ vechii servitorĭ. Pe masa antecamerei vĕdŭ o mulțime de diare și de scrierĭ volante politice... Dóră unŭ fabricantŭ de cașcavalŭ nu póte fi fundatorulŭ unui clubŭ politicŭ! După ce mi-se deșteptase în minte aceste cugete, ușa salei se deschise și păși în antecameră unŭ domnŭ îmbrăcatŭ în vestminte negre, cu cravată albă și mănușĭ albe. In gaura nasturelui strălucia o mare cocardă tricolară, subsióră avea o mulțime de acte, ér în mână ținea patru, séu cincĭ diare. In primulŭ momentŭ credeamŭ, că am înaintea mea pe unŭ ministru, orĭ consilierŭ de statŭ. Cei doi servitorĭ se plecară adêncŭ. La începutŭ șovăiam... miratŭ și cu atenția îlŭ priviiu. Intr'adevĕrŭ elŭ era, fabricantulŭ de cașcavalŭ! D-lŭ Lanfranconi se părea puținŭ cam deprimatŭ, când mĕ privi, dér îndată se reculese, făcŭ o fațĭ seriósă și dise:

— „D-le Eugenio, fórte mĕ bucurŭ, că te potŭ vedé în bună sănĕtate. Se vede, că cariera militară ți-a făcutŭ bine! Bravŭ copilŭ! Cu ce-țĭ potŭ servi?"

— „Cu ce-mĭ poțĭ servi?" strigaiu, neputându-mĭ învinge mânia. — „Cu ce-mĭ poțĭ servi?? Ce felŭ de întrebare e acésta? Am venitŭ sĕ vĕdŭ pe Ifigenia, sĕ-i aducŭ aminte ei și d-tale de sfântu-ve jurămĕntŭ; sĕ-mĭ câștigŭ cea din urmă rĕsplată, la care credŭ că am dreptŭ după atâtea suferințe și jertfe."

— „Rĕsplată!" replică d-lŭ Lanfranconi „Bravulŭ meu amicŭ, nu se cuvine a vorbi de rĕsplată aceluia, care s'a luptatŭ pentru causa comună. D-ta ai prinsŭ arma, ca sĕ liberezĭ patria; patria e liberată, étă rĕsplata d-tale!"

— „Dér Ifigenia și promisiunile?"

— „Dragulŭ meu, timpurile (și asta n'o dicŭ numai eu) s'au schimbatŭ. Rĕsboiulŭ de-o jumĕtate de anŭ și luptele politice au renăscutŭ Europa. Evenimentele s'au urmatŭ așa de repede, încâtŭ adĭ nu se póte sci, ce se va întêmpla mâne. Dragulŭ meu, eu îțĭ sfătuescŭ sĕ renunțĭ la Ifigenia. Fata mea.... mai multŭ nu póte fi a d-tale. Mâna ei e făgăduită altuia."

—„La cuvintele acestea mânia mea nu mai cunoscea hotarĕ. Am eruptŭ în amenințărĭ atâtŭ de violente și forțate, încâtŭ fabricantulŭ de cașcavalŭ de odinióră — a lemnitŭ. Ifigenia îmĭ audi vocea și grăbi în antecameră; îndată ce mĕ privi, se făcŭ palidă, începŭ sĕ tremure și în zadarŭ se silia sĕ vorbéscă.—„Ifigenia" i-am grăitŭ cu voce slabă „dreptŭ sĕ fiă, ce-am audiŭ de pe buzele tatălui tĕu? Tu sĕ fi primitŭ amorulŭ altui bărbatŭ, câteva lunĭ după-ce mi-ai juratŭ, că-mĭ vei fi soțiă?" — Vedeam, că în inima bietei copile se petrece o luptă grozavă, ce se oglinda în ochii ei înfricațĭ."

— „Eugenio" dise ea în fine „voința mea nu e liberă; nu dispunŭ decâtŭ de inima mea, dér de mână nu".

„La cuvintele aceste ea erupse în plânsŭ amarŭ. D-lŭ Lanfranconi vĕdêndŭ acésta îșĭ contrase sprincenele și cu gesturĭ de adevĕratŭ președinte făcŭ semnă Ifigeniei sĕ se depărteze. Scena acésta mai multŭ mĕ ameți, decâtŭ mĕ întristă. După ce m'am reculesŭ am observatŭ,

—„Agence de Constatinopole“ scrie unŭ importantŭ articolŭ privitorŭ la alianța Turciei cu vre una dintre puterĭ. Unele ḑiare streine, ḑice „Agence de Constantinopole“ au ventilatŭ cestiunea, că ar fi în interesulŭ Turciei a se alătura la una, séu alta dintre puterĭ. Așa o fóiă ruséscă ar dori, décă pe Turcia ar lega-o de Rusia o alianță neînfrântă și totŭ-odată s'ar alia și cu Francia. Ba suntŭ unele foi, carĭ susținŭ, că între Turcia și cele două puterĭ amintite s'a și întâmplatŭ o apropiere. Aḑĭ însĕ e constatatŭ, că politica guvernului otomanŭ este îndreptată în direcția susținerii bunelorŭ raporturĭ cu tóte puterile europene și se facă destulŭ îndatoririlor internaționale fără de-a vătăma pe vre-una dintre puterĭ. Acéstă *politică imparțială leală și neutrală* i va fi Turciei totdéuna dătătóre de mĕsură.

SCIRILE ḐILEI.

— 19 (31) Decemvre.

† Dimitrie Cioflecŭ, veteranulŭ profesorŭ dela școlele primare române din locŭ, a rĕposatŭ astăḑĭ. Inregistrândŭ acéstă durerósă scire, facemŭ cunoscutŭ, că după cum ni-se asigură, rĕposatulŭ a lăsatŭ pentru scopurĭ culturale românescĭ o fundațiune de 12,000 fl.

⁂

In memoria lui Miron Costin. Cetimŭ în „Românulŭ“ dela 30 Octomvre: Erĭ s'a făcutŭ în Iașĭ aniversarea a doi secoli dela mórtea istoricului și poetului nostru *Miron Costin.* Delegația studenților din Bucurescĭ a depusŭ o coróna prea frumósă. Mai întâiu între 9—10 s'a oficiatŭ unŭ serviciu divinŭ la Metropoliă. După acésta dela 10—11 panachidă religiósă în amintirea lui Miron Costin, totŭ la Metropoliă. Apoi studenții din Bucurescĭ și o delegația a studențilorŭ din Iașĭ, împreună cu unŭ publicŭ numĕrosŭ, avêndŭ în capŭ o musică militară, au făcutŭ o procesiuna dela Metropoliă la statue. D. C. Langa, primarulŭ Iașilorŭ luă cuvêntulŭ, urândŭ bună-venire studențilorŭ bucurescenĭ. După acésta vorbiră doi studentĭ, arĕtândŭ și glorificândŭ memoria nemuritorului nostru istoricŭ Miron Costin. Studenții au fostŭ primițĭ fórte bine de administrația comunală din Iașĭ.

⁂

Numirĭ în diplomația României. Cetimŭ în ḑiarele dedincolo că Dl Rosetti-Solescu, ministru plenipotențiarŭ la Belgradŭ este numitŭ în aceeașĭ calitate la Atena, în loculŭ d-lui Olănescu. D-lŭ I. Djuvara este numitŭ ministru în Belgradŭ. D-lŭ C. Sordony, ex-deputatŭ este numitŭ prim-secretarŭ alŭ legațiunei din Roma și detașatŭ provisoriu ca șefŭ de cabinetŭ alŭ ministrului de externe. D-lŭ T. Ghica, actualŭ atașatŭ pe lângă legațiunea din Parisŭ este numitŭ secretarŭ cl. II alŭ legațiunei din Constantinopolŭ. D-lŭ Carol Mitilineu, este numitŭ secretarŭ cl. II alŭ legațiunei din Atena. D-lŭ M. M. Păcleanu, actualŭ atașatŭ cl. II în ministerulŭ de esterne, este numitŭ atașatŭ cl. I pe lângă legațiunea din Parisŭ.

⁂

Ministrulŭ instrucțiunei publice din Rusia a făcutŭ unŭ proiectŭ de lege, prin care introduce în programulŭ școlelorŭ primare urbane învĕțĕmêntulŭ meseriilorŭ. La fiăcare școlă urbană se va anexa ateliere de cismăriă, croitoriă, dulgheriă, rotăriă și mai târḑiu ferăriă, în carĭ școlarii vorŭ învĕța una din aceste meserii, după alegerea părințilorŭ lorŭ, séu după indicarea directorului școlei. Cheltuielile de întreținerea atelierelorŭ vorŭ fi acoperite prin vinderea obiectelorŭ fabricate de școlarĭ, ér resturile sumelorŭ trebuitóre vorŭ fi date de ministrulŭ instrucțiunei publice.

⁂

Nenorocire. Se scrie din Făgărașŭ, că în ḑiua primă a Crăciunului bisericei apusene s'a întâmplatŭ o mare nenorocire la casa dulgherului Friderio Laur. Dupa améḑŭ la trei óre veni la casa lui femeia vecinului séu Ioanŭ Zahariă și a începutŭ sĕ se jóce cu băiatulŭ de unŭ anŭ alŭ lui Laur. Pentru mai mare distracțiă luă de pe părete unŭ revolverŭ și începŭ sĕ facă jocŭ copilului trăgêndŭ cocoșulŭ revolverului. De două orĭ a trasŭ, ér a treia óră se auḑi o detunătură și unŭ glonțŭ intră tocmai prin fruntea băiatului. Laur dormia dér auḑindŭ sgomotulŭ se treḑi îndată și fără de-a pierde timpŭ a alergatŭ după medicŭ. Orĭ-ce silințe însĕ au fostŭ zadarnice, căcĭ băiatulŭ muri séra la 9 óre.

⁂

Despărțire ierarchică. „Lum.“ spune, că în procesulŭ de despărțire ierarchică între Românii și Sêrbii din Ciacova, sentința tribunalului regescŭ, prin care Românii fuseră de totŭ respinșĭ, fu schimbată prin hotărîrea tablei reg., care nu numai enunță de lucru firescŭ despărțirea Românilorŭ de Sêrbĭ, ci mai și statori apriatŭ în principiu, că averea întrégă a comunității bisericescĭ este a se împărți între membri gr. or. românĭ și sêrbĭ din acea comună.

⁂

O rugare. Din partea societății de lectură a teologilorŭ din Blașiu suntemŭ rugațĭ a da locŭ următórelorŭ rêndurĭ: Avêndŭ lipsă mare de banĭ pentru acoperirea speselorŭ, ce le are societatea nóstră „Inocențiu M. Clainŭ“ cu tipărirea părții a II a opului „Epistole cătră unŭ preotŭ tînĕrŭ“, venimŭ a ruga încă-odată și încă *pentru ultima-óră* pe toțĭ acei P. T. domnĭ carĭ, abonândŭ partea I. din opulŭ amintitŭ, până acum încă nu ni-au trimisŭ prețulŭ, sĕ binevoiéscă a ni-lŭ trimite în timpulŭ celŭ mai scurtŭ. — Totŭ pe acéstă cale rugămŭ respectuosŭ și pe toțĭ acei P. T. domnĭ, carĭ primindŭ liste de prenumerațiune la partea a II-a a „Epistolelorŭ“ și până acum încă nu ni-le-au retrimisŭ, sĕ binevoiéscă a grăbi cu retrimiterea lorŭ, ca sĕ ne putemŭ orienta cu privire la numĕrulŭ esemplarelorŭ, ce suntŭ a se tipări. — Pentru soc. „Inocențiu M. Clainŭ“ a teologilorŭ din Blașiu: *Teodorŭ Vandorŭ,* președ. soc.; *Ioanŭ Țiucu,* secret. soc.

⁂

Musica regimentului 32 de infanteriă, va da o serată mâne séră în sala dela Redoute, din incidentulŭ anului nou. Inceputulŭ la 8 óre séra. Prețulŭ de intrare 30 cr.

⁂

Influenza graséză totŭ așa de multŭ în deosebitele puncte ale țĕrii. In Pesta mulțimea bolnavilorŭ e fórte mare, spitalele suntŭ pline.—Din Sátorlja-Ujhely se scrie, că și acolo graséză influenza în modŭ îngrijitorŭ, mai alesŭ că ea de multeorĭ degeneréză în aprindere de plămânĭ. — In Nitra pe lângă influenză graséză și difterita și bubatulŭ, care pustiesce în mĕsură mare. — In Aradŭ unde difterita face grozave pustiirĭ între băeți, e lățită și influenza în mĕsură mare. — In Viena influenza érășĭ e în crescere. — La noi în Brașovŭ casurile de influenză suntŭ acum mai rarĭ, ca mai înainte cu câteva ḑile. Asemenea și tifusulŭ.

⁂

Trachoma în armată. Comanda corpului IV de armată a încunosciințatŭ pe ministrulŭ de honveḑĭ br. Fejérváry că între ficiorii numitului corpŭ graséză în mare mĕsură bóla de ochĭ numită trachoma. Ministrulŭ a datŭ ordinŭ, că spre împiedecarea lățirei și stirpirea acestei bóle, sĕ se întrebuințeze tóte mĕsurile necesare.

⁂

Vaporŭ cufundatŭ. Lui „N. Fr. Presse“ 'i-se telegrafiéză din Belgrad, că vaporulŭ „Ruston“ s'a cufundatŭ la Cukaric.

⁂

Complotŭ în contra Țarului. Din Londra sosesce scirea, că poliția rusécă a descoperitŭ o nouă conjurațiune în contra Țarului și a actualei forme de guvernare. Poliția rusécă a deținutŭ mulțĭ studențĭ rușĭ și polonĭ. Guvernulŭ a luatŭ mĕsurĭ fórte aspre la granița germană și austriacă, fiindcă se crede, că conjurațiunea vine de dinafară.

Din comitatulŭ Uniedórei.

— 25 Decemvre n. 1891.

(*Instalarea noului fișpanŭ. Congregațiunea estraordinară dela 21 și 22 Decemvre n. c.*) Precum se scie, fișpanulŭ George Pogány, după unŭ serviciu de 16 anĭ ca fișpanŭ alŭ acestui comitatŭ, în luna acésta a fostŭ înlocuitŭ prin George Szentkereszti, proprietarŭ în Hususĕu, de lângă Blașiu.

Instalarea noului fișpanŭ s'a întêmplatŭ Lunĭ, în 21 Decemvre n. în sala cea mare a comitatului. Noulŭ fișpanŭ a sositŭ la Deva încă în 20 Decemvre la 6 óre p. m. La Șibotŭ, (prima stațiune pe teritorulŭ comitatului nostru) a fostŭ primitŭ de cătră vice-șpanulŭ Coloman Barcsay, solgăbirăii și fisolgăbirăii, notarii și juḑii comunalĭ din jurulŭ Șibotului. La gara dela Orăștiă, a fostŭ salutatŭ de primarulŭ din Orăștiă și de câțĭva amploiațĭ din apropiere, érĕ la stațiunea din Simeria, șefulŭ gărei, vestitulŭ maghiarisatorŭ, italianulŭ Ivan Paule, i-a predatŭ prin unŭ copilașŭ o frumósă cunună.

La gara din Deva, br. Szentkereszti a fostŭ bineventatŭ de protonotarulŭ comitatului, Arthur Hollaki, fiindŭ de față mulțime de amploiațĭ și curioșĭ. La sosirea noului fișpanŭ, casele Maghiarilorŭ guvernamentalĭ, ale Armenilorŭ și ale Jidanilorŭ erau împodobite cu stindarde ungurescĭ, ér unii au și iluminatŭ; însuflețire mare însĕ nu se putea observa nicăirĭ. Astfelŭ, primirea noului fișpanŭ nu se póte ḑice, că ar fi fostŭ prea splendidă, ci mai multŭ oficiósă.

Țĕranii și peste totŭ poporulŭ românŭ dela sate, au lipsitŭ cu totulŭ dela acea primire.

Totŭ în ḑiua aceea séra la 6 óre membrii românĭ ai congregațiunei au ținutŭ o conferență, în care după desbaterĭ serióse și obiective, s'a decisŭ, ca ei, ca membrii românĭ ai congregațiunii, află necesarŭ a participa și ei la actulŭ instalării și acolo sĕ dea espresiune dorințelorŭ și pretensiunilorŭ nóstre, basate pe legile esistente. Și anumitŭ s'a decisŭ, a aduce pe cale privată la cunoscința noului fișpanŭ, că membrii românĭ aștéptă, ca vorbirea lui de instalare *sĕ se pronunțe și în limba română,* séu celŭ puținŭ, ca conținutulŭ acelei vorbirĭ sĕ se spună și românesce. S'a decisŭ mai departe, că totŭ pe acea cale sĕ fiă avisatŭ noulŭ fișpanŭ și despre aceea, că la casŭ décă dorința membrilorŭ românĭ nu se va lua în considerare, unulŭ dintre membrii românĭ va fi necesitatŭ a propune în decursulŭ instalării respectarea limbei române.

Conferența a mai decisŭ, ca cu ocasiunea instalării, unulŭ din membrii românĭ sĕ țină o cuvêntare noului fiș-

---

că toțĭ s'au depărtatŭ și m'au lăsatŭ singurŭ, ca pe-unŭ câne, ca pe-unŭ cerșitorŭ.“

— „Și tu te-ai dusŭ?! Și în locŭ de-a te fi folositŭ de obicĭnuitele apucăturĭ ale amoresațilorŭ, cu carĭ de comunŭ poțĭ câștiga astfelŭ de lupte, te-ai depărtatŭ din Gorgonzola și ți-ai tânguitŭ suferințele la stelele cerului! Tu eștĭ fricosŭ, ca unŭ ostașŭ. Voi militarii sunteți toțĭ croițĭ din acelașĭ aluatŭ! Pe câmpulŭ de rĕsboiu vĕ luptațĭ ca nisce lei, dér față cu o femeiă, orĭ cu unŭ cetățênŭ sunteți blânḑĭ și tremurațĭ ca mieii.“

— „Ce voescĭ, durerea prea mare te face adeseorĭ nătărău. Intr'adevĕrŭ m'am depărtatŭ din casa lui Lanfranconi și am plămăditŭ în creerii mei planurĭ desperate. Dér cu tóte astea n'am fostŭ capabilŭ sĕ părăsescŭ ținutulŭ, ci ca unŭ smintitŭ pribegiamŭ pe stradele cele mai părăsite, mergeam afară la câmpŭ și-apoi érășĭ mĕ apropiam de casa miresii mele, dóră voiu vedé-o, dóră mĕ voiu întêlni cu ea, séu dóră voiu primi din partea-i vre-o înscĭințare secretă. Din întêmplare m'am întêlnitŭ cu cameriera Ifigeniei, care m'a salutatŭ afabilŭ și mi-a povestitŭ, că d-lŭ Lanfranconi a huiduit'o dela casă după 20 anĭ de servițiu. „Oh, îțĭ jurŭ, că nu eŭ e de vină la acésta“, ḑise ea cu ochĭ plângĕtorĭ „nu eŭ a comisŭ acéstă nedreptate, ci acei doi mișei patentațĭ, carĭ l'au prinsŭ în lațulŭ lorŭ, și carĭ la urmă i-lŭ vorŭ și nimici. Inchipuesce-țĭ, că atâtea prostii i-au băgatŭ în capŭ; într'atâta l'au nebunitŭ cu vorbele lorŭ, încâtŭ acum nicĭ o bucată de lemnŭ nu cuteză sĕ pună pe focŭ fără de-a nu cere sfatulŭ lorŭ. Décă ai sci d-ta, câtŭ a plânsŭ biata domnișóră! Ea nu póte suferi acele două mutre galbene de napĭ și tatălŭ ei pretinde sĕ-șĭ alégă pe unulŭ ca bărbatŭ.“ Aceste și altele le-am auḑitŭ dela femeia bĕtrână. Nu puțină mângâere mi-a întinsŭ conscĭința, că Ifigenia s'a gânditŭ la mine chiar și în absența mea. Dér cum s'o potŭ eu vedé din nou? Cum sĕ potŭ învinge oposiția tatălui ei? Cu ce obrazŭ sĕ pășescŭ de nou în casa unde m'au primitŭ așa de durŭ și rece și unde a trebuitŭ sĕ suferŭ o dejosire din cele mai marĭ? Gânditŭ acesta mĕ muncesce de multe ḑile, acesta e nécazulŭ în contra căruia nu aflu lécŭ.“

— „Medicamentulŭ e aflatŭ, iubitulŭ meu Eugenio“.

— „Ce spui?“

— „Spunŭ, că mâne vei intra în casa lui Lanfranconi; îțĭ spunŭ, că Ifigenia peste trei ḑile érășĭ va fi mirésa ta și că peste o lună vomŭ face nunta“.

Ochii lui Eugenio schinteiau. Eu i-am vorbitŭ în tonulŭ celui convinsŭ și sufletulŭ lui tînĕrŭ sĕ deschise de nou speranțelorŭ.

— „Dér cum, în ce modŭ sperezĭ, sĕ ajungemŭ la țintă?“

— „Asta nu e de lipsă s'o scĭ; în timpŭ ce ți-ai povestitŭ Odysea, eu am studiatŭ puterea armată a dușmanului și m'am cugetatŭ asupra planului de bătaiă. Crede-mĭ amice, că invingerea e a nóstră. Trebue sĕ ne luptămŭ cu un omŭ slabŭ de minte și cu doi mișei.... Oh, eu fórte bine cunoscŭ pe acești domnĭ. In revoluția dela 1848 erau cu miile de felulŭ lorŭ, nu e mirare, décă și rĕsboiulŭ din 1859 a scosŭ la ivélă atâția. Astfelŭ de lingăi, în óra pericolului fugŭ și se ascundŭ, dér în clipa învingerii, aparŭ cete întregĭ pe câmpulŭ de luptă coperitŭ cu cadavre, sĕ se împărtășéscă de miseriile învinșilorŭ și de gloria învingĕtorilorŭ. Și scĭ tu pe ce căĭ îșĭ ajungŭ ei scopulŭ? Unulŭ îmbracă masca martiriului, conspiratorului a emigratului de odinióră, a prisonierilorŭ politicĭ, celalat vorbesce în tonŭ înalt; vestesce liberalitate și astfelŭ ametescŭ poporulŭ credulŭ. Credĭ tu Eugenio, că cei doi ómenĭ, cu carĭ avemŭ noi de lucru, sĕ țină de acestŭ soiu de dobitóce? O, dér 'țĭ jurŭ, că i vomŭ demasca. Ar fi pĕcatŭ a lăsa, ca Ifigenia ta, sĕ ajungă în mânile acestorŭ blăstămațĭ.“

Eugenio 'mĭ strînse mâna. I-am picuratŭ speranță și bucuriă în inima sĭ ca sĕ nu-i dau timpŭ a cădé érășĭ în desperarea lui, m'am oferitŭ îndată a mĕ duce cu elŭ în Gorgonzola și a-lŭ reconduce în brațele miresei sale. Puteam eu sĕ recomandŭ ceva mai bunŭ unui tînĕrŭ amoresatŭ de 25 anĭ care cu puținŭ mai 'nainte se ocupa cu gândurĭ de sinucidere? Peste o óră am plecatŭ în Gorgonzola.

(Va urma.)

panŭ, în care sĕ arete, că ce impresiune a făcutŭ asupra Româniloru denumirea noului fişpanŭ şi care este convicţiunea, dorinţa şi pretensiunea Românilor din comitatulŭ Hunedórei faţa de actulŭ de denumire şi de instalare. De oratorŭ s'a designatŭ destinsulŭ protopopŭ gr. or. din Bradŭ, d-lŭ Vasilie Demianŭ, cu acea îndrumare, ca în cuvêntarea sa sĕ se folosésca de terminii cei mai lealĭ şi obiectivĭ.

In fine, conferenţa a decisŭ, ca la casŭ, când Românii ar fi atacaţĭ pe nedreptŭ în congregaţiuna, sĕ respingă tóte atacurile cu bărbăţiă şi demnitate.

Pe când membrii românĭ se consultau asupra ţinutei, ce aveau sĕ ia în ḑiua următóre, noulŭ fişpanŭ a fostŭ onoratŭ cu conductŭ de torţe şi cu marşurĭ şi ciardaşurĭ ungurescĭ, esecutate de musica militară a regimentului românescŭ 64 din Orăştie, adusă la Deva anume pentru acéstă paradă.

Cuvêntulŭ de bineventare l'a ţinutŭ tînĕrulŭ advocatŭ Dr. Bela Farkas. Oratorulŭ, voindŭ a arăta, ce bărbaţĭ marĭ maghiarĭ s'au născut în acestŭ comitatŭ, a amintitŭ între alţii pe Ioanŭ Corvinulŭ (sic!), pe principele Barcsai şi alţii.

Dela noulŭ fişpanŭ, conductulŭ s'a dusŭ la fostulŭ fişpanŭ George Pogány, de sigurŭ, ca sĕ-lŭ mângăe, că după unŭ serviciu publicŭ de 54 de anĭ, a trebuit sĕ cedeze loculŭ altuie, „la propria sa cerere“, ca de bună voiă... Aşa s'a terminatŭ preḑiua instalării.

La 21 Decemvre, la 10 óre a. m., sala cea mare din casele comitatului era plină de lume. Din cei 516 membri, vorŭ fi fostŭ de faţă 300, ceialalţĭ au fostŭ parte óspeţĭ din comitatulŭ Tîrnavei micĭ, carĭ au venitŭ cu noulŭ fişpanŭ, parte membri, carĭ s'au amestecat între membrii congregaţiunei ca privitorĭ. Galeriile erau ocupate de dame, de amploiaţĭ r., preoţĭ şi tînĕrĭ de pe la şcólele din locŭ.

Viceşpanulŭ Coloman Barcsai, salutândŭ pe cei întruniţĭ, mulţumì celorŭ ce l'au felicitatŭ pentru re'nsănĕtoşiare, deschise adunarea estraordinară şi propuse, ca sĕ se alégă o deputaţiune mai numĕrósă, care sĕ invite pe noulŭ fişpan la actulŭ de instalare.

Intrândŭ în sală, noulŭ fişpanŭ este întimpinatŭ cu „éljen“-urĭ, apoi protonotarulŭ cetesce actulŭ de denumire şi ia jurămêntulŭ oficiosŭ.

Urméză érăşĭ „éljen“-urĭ, după carĭ ocupândŭ scaunulŭ presidialŭ noulŭ fişpanŭ îşĭ ţine cuvêntulŭ de instalare.

In vorbirea-programŭ, noulŭ fişpanŭ mai 'nainte de tóte face elogiurĭ antecesorilorŭ sĕi şi-şĭ esprimă temerea, că puterile sale nu vorŭ fi atâtŭ de marĭ, ca sĕ le pótă fi demnŭ urmaşŭ. Arată apoi, că nu este străinŭ în comitatulŭ Hunedórei, căcĭ are proprietăţĭ şi în acestŭ comitatŭ şi că s'a ocupatŭ seriosŭ de administraţiune, publicândŭ câteva tractate cu privire la administraţiune. Promite, că în oficiulŭ sĕu va esecuta cu rigóre legile sancţionate, că va controla cu imparţialitate lucrările subalternilorŭ sĕi şi va pretinde, ca funcţionarii administrativĭ sĕ aibă mânĭ curate şi banii publicĭ sĕ se manipuleze cu scrupulositate. Promite mai departe, că ca fişpanŭ va asculta tóte plânsorile juste şi va respecta tóte pretensiunile şi drepturile fiă-cărui cetăţénŭ, de orĭce naţionalitate séu confesiune ar fi.

După acestea, fişpanulŭ spuse cu emfasă, că acéstă patriă au cucerit'o strămoşii sĕi, (adecă Maghiarii) cu sânge de Maghiarŭ, de aceea *elŭ consideră acestŭ pămêntŭ esclusivŭ ca pămêntŭ maghiarŭ.* Dreptŭ aceea, declară susŭ şi tare, că *câtŭ timpŭ va ocupa scaunulŭ de fişpanŭ, va persecuta cu neîndurare pe toţĭ inimicii „ideii de statŭ maghiarŭ“* ! In fine rógă pe subalternii sĕi şi pe membrii congregaţiunei, ca în gréua sa lucrare sĕ-i dea totŭ posibilulŭ ajutorŭ.

Se înţelege de sine, că la partea aceea a cuvêntării, în care se face amintire de „cucerirea“ patriei şi persecutarea „inimicilorŭ ideii de statŭ maghiarŭ“, Ungurii au eruptŭ în esclamărĭ de bucuriă şi „éljenurĭ“ sgomotóse.

Vĕḑêndŭ Românii, că fişpanulŭ nu are gândŭ sĕ ţină contŭ de justa şi legala dorinţă şi pretensiune a Româniloru, se ridică membrulŭ *Franciscŭ Hossu Longinŭ*, ca amĕsuratŭ hotărîrei conferenţei de erĭ, sĕ céră şi sĕ pretindă respectarea limbei române. Abia pronunţă însĕ câteva cuvinte şi Maghiarii şi săriră iritaţĭ, protestândŭ şi strigândŭ din rĕsputerĭ, că nu vorŭ sĕ-lŭ asculte.

In mijloculŭ sgomotului cumplitŭ, nu se auḑia acum nicĭ vocea fişpanului. Franciscŭ Hossu Longinŭ vĕḑêndŭ acéstă iritaţiune fanatică şi observândŭ şi gesturile ameninţătóre ale fişpanului, s'a pusŭ érăşĭ la loculŭ sĕu.

După ce s'a făcutŭ érăşĭ linişte, a urmatŭ bineventarea funcţionarilorŭ administrativĭ, prin protonotarulŭ Arthur Hollaki, care a asiguratŭ pe fişpanulŭ, în numele funcţionarilorŭ administrativĭ, că până când va guverna în sensulŭ legilorŭ patriei, va afla spriginŭ la funcţionarii administrativĭ.

(Va urma.)

Concertulŭ D-rei Irena de Brennerberg, alŭ gentilei şi modestei nóstre virtuóse braşovence, care avù locŭ Marţĭ séra în sala otelului Centralŭ, a întrunitŭ unŭ numĕrosŭ publicŭ, care cu simpatiă şi cu multŭ interesŭ a urmăritŭ joculŭ artistei, care în scurtŭ timpŭ a sciutŭ sĕ stórcă admiraţiunea lumei musicale. Programulŭ ei frumosŭ l'a esecutatŭ cu cunoscuta-i măiestriă şi tonurile ce le scotea din vióră, precum şi technica ei admirabilă, răpi şi de astă-dată pe publicŭ, care a aplaudat'o freneticŭ. Domnii profes. Binder (tenor.) şi R. Lassel (acompaniatorulŭ la pianŭ) au contribuitŭ puternicŭ la succesulŭ concertului. O mică împrejurare a alteratŭ încâtva efectulŭ primelorŭ două piese din programŭ. Étă cum se esplică acésta regretabilă împrejurare în scrisórea ce urméză:

On. Redacţiune! In concertulŭ de erĭ alŭ fiicei mele, Irena de Brennerberg, a fostŭ mai alesŭ numĕrulŭ primŭ din programă, Beethoven concertŭ D dur pentru violină, prin aceea alteratŭ, că deşi eu mĕ rugasem pentru unŭ *pianŭ bunŭ* şi bine *acordatŭ*, mi-s'a datŭ totuşĭ unŭ instrumentŭ, care nu avea *acordarea normală, ci era acordatŭ cu o jumĕtate de tonŭ mai susŭ.* Acésta a fostŭ causa, că fiica mea a fostŭ silită sĕ-şĭ acordeze violina în tonŭ multŭ mai înaltŭ, în care acordare prea înaltă, cordele cu tóte silinţele, n'au pututŭ fi susţinute şi mereu se slăbeau, ceea ce va înţelege fiă-care cunoscĕtorŭ de musică, ca unŭ lucru naturalŭ. Acestŭ neajunsŭ făcù de lipsă, ca sĕ se depărteze pianulŭ prea susŭ acordatŭ înainte de alŭ treilea numĕrŭ din programŭ şi sĕ se înlocuiéscă printr'unulŭ mai corĕspunḑĕtorŭ acordării normale, care din întêmplare se afla în odaia de alăturea.

Aceste şirurĭ, credêndu-le necesare pentru lămurirea şi rectificarea conturbării ce s'a ivitŭ în urma acésta în decursulŭ concertului de ierĭ, vĕ rogŭ a le primi în preţuitulŭ D-Vóstrĕ ḑiarŭ.

Braşovŭ, 30 Decemvre 1891.

Cu distinsă stimă:
Franciscŭ de Brennerberg.

La starea învĕţământului în Munţii apusenĭ.

Abrudŭ, 27 Decemvre n. 1891.

(Urmare).

Sĕ revinŭ acum asupra întêmpinărilorŭ. Voiu începe cu întêmpinarea venerabilului parochŭ *Iosifŭ Ciura* din Bucium-şésa, publicată în nr. 257 alŭ „Gaz. Trans.“

'Mĭ servesce spre deosebită mulţumire a declara, că după informaţiunile mai próspete, ce le am, rĕspunsulŭ d lui parochŭ Ciura îlŭ recunoscŭ de adevĕratŭ în tóte punctele sale. Dér pe lângă tóte astea, cele comunicate de mine stau neclintite, căcĭ deşi din întêmplare, dér totuşĭ este adevĕratŭ, că protopopulŭ când a visitatŭ şcóla, pe învĕţătorŭ nu l'a aflatŭ la postulŭ sĕu; de-asemenea este adevĕratŭ, că au fostŭ escusaţĭ şi pruncĭ de aceia, ai cărorŭ părinţĭ au reclamatŭ, ca pruncii lorŭ sĕ nu fiă escusaţĭ; că înainte de sinodulŭ tractualŭ nu a esistatŭ nicĭ o decisiune a senatului şcolasticŭ şi respective a curatoratului bisericescŭ din Bucium-şiésa de a înfiinţa unŭ alŭ doilea postŭ de învĕţătorŭ. Scirea îmbucurătóre împărtăşită în privinţa acésta de d-lŭ Iosifŭ Ciura, şi-a făcutŭ efectulŭ sĕu plăcutŭ asupra tuturorŭ.

Cu totului altcum stămŭ cu întêmpinarea d-lui învĕţătorŭ Munteanu, publicată în nr. 259 alŭ „Gazetei“. D-lŭ Munteanu, de când e în Bucium-şésa, nu am auḑitŭ sĕ fi sĕmĕnatŭ nicĭ unŭ sîmbure de pădureţŭ; pădureţii din grădina şcólei suntŭ sĕmĕnaţĭ de Ioanŭ P. Reteganulŭ. D-lŭ Munteanu în an. 1889 a împărţitŭ din grădina şcólei altoi la poporŭ, şi încă fără scirea şi învoirea prealabilă a senatului şcolasticŭ, dér acei altoi n'au fostŭ nobilitaţĭ de d-sa, ci de d-lŭ Reteganulŭ. E dreptŭ, că în anulŭ curentŭ a fostŭ premiatŭ pentru succese în pomologiă: pentru că, durere, în toţĭ munţii apusenĭ nu s'a aflatŭ unŭ alŭ doilea învĕţătorŭ concurentŭ. Aşadér fraţii greco-orientalĭ stau şi mai rĕu, decâtŭ noi. Dér aducă-şĭ aminte d-lŭ Munteanu, că în 1890, cu ocasiunea adunării generalĭ a despărţĕmêntului VII alŭ Asociaţiunei, ţinută în Roşia, 'i s'a spusŭ verde în faţă, în plenulŭ şedinţei, că nu d-sa a nobilitatŭ altoii, nicĭ a sĕmĕnatŭ pădureţii, şi din acésta causă atuncĭ premiulŭ nicĭ nu 'i s'a datŭ. Pentru ce nu a combătutŭ invectivele acele, fiindcă erau presenţĭ mulţĭ bărbaţĭ, carĭ aveau cunoscinţe acurate despre starea lucrului? E dreptŭ, că grădina şcólei e mică, dér pentru şcólă de pomĭ e suficientă; ér pentru a se instrua băieţii în arangiarea pomilorŭ, cimiteriulŭ din Bucium-şésa e fórte acomodatŭ. Umplându-se acesta cu pomĭ, s'ar mai mări şi frumseţea cimiteriului şi s'ar crea şi unŭ anumitŭ venitŭ pentru biserică.

E mirare, cum de învĕţătorii se însufleţescŭ aşa de puţinŭ pentru pomologiă, încâtŭ în altŭ locŭ nu s'a făcutŭ până acum chiar nimicŭ. Mĕ mirŭ cu atâtŭ mai multŭ, căcĭ sciu pe unii preoţĭ, carĭ au o adevĕrată pasiune în ramulŭ acesta. Aşa, sĕ tacŭ de alţii, d-nulŭ parochŭ localŭ Alesandru Ciura posede unŭ numĕrŭ fórte frumosŭ de altoi nobilitaţĭ cu mâna-i propriă. D-sa de multŭ se ocupă cu nobilitarea şi împarte în tótă tómna şi primăvéra esemplare frumóse şi în numĕrŭ însemnatŭ amicilorŭ şi poporenilorŭ sĕi. Cine a fostŭ peste véră la biserica unită din Abrudŭ şi sĕ nu va fi fostŭ încântatŭ de minunata grădină de trandafirĭ din curtea bisericei! Totŭ soiurĭ de cele mai nobile şi mai escelente, plantaţĭ şi nobilitaţĭ de mâna părintelui Ciura! Cu tóte acestea învĕţătorulŭ dórme, nicĭ însa-şĭ frumseţa trandafirilorŭ dela feréstra sa nu-lŭ potŭ înteţi sĕ se ocupe şi d-sa cu nobilitarea.

Pentru inteţirea şi deşteptarea zelului în învĕţătorĭ, după părerea mea, mai acomodate suntŭ: controlările stricte, ţinerile în evidenţă şi lauda, orĭ desaprobarea după meritŭ. Décă d-lŭ protopopŭ, umblândŭ în comună cu orĭ şi ce ocasiune, s'ar interesa şi ar dori sĕ védă cu ochii, sĕ numere esemplarele nobilitate, sĕ se informeze, că ce s'a alesŭ cu cele din trecutŭ; décă cu ocasiunĭ de acestea ar mai duce cu sine în grădina de pomologiă şi pe unii dintre membrii senatului scolasticŭ; décă despre cele esperiate ar face raporturĭ în şedinţele sinodalĭ, în presenţa representanţilorŭ comunelorŭ şi a învĕţătorilorŭ, lăudândŭ cu numele pe cei diligenţĭ şi reprobândŭ pe cei negligenţĭ, sunt sigurŭ, că pe asta cale în câţĭva anĭ amŭ ajunge departe.

(Va urma.)

Telegramele „Gaz. Trans.“

(Serviciulŭ biuroului de cor. din Pesta.)

Berlinŭ, 31 Decemvre. Foile din Bavaria aducŭ scirea sensaţională, că între relaţiunile curţilorŭ din Berlinŭ şi München s'ar fi ivitŭ o încordare.

Parisŭ, 31 Decemvre. Senatulŭ ratifică definitivŭ rĕmânerea taxei de 6 francĭ asupra vamei pe făină până la finea lui Maiu.

Bucurescĭ, 31 Decemvre. Intre grupulŭ constituţionalilor lui *Carp* şi între partidulŭ conservatorŭ s'a făcutŭ o fusiune, care a avutŭ de urmare o remaniarea a cabinetului. D. D. *Carp*, *Ghermani* şi *Marghiloman* au întratŭ în acestŭ cabinetŭ. Prin urmare resultatulŭ alegerilorŭ pare asiguratŭ.

Budapesta, 31 Decemvre. .... Copii cei micĭ a-i îngropătorului Beringer, lăsaţĭ fără pază, s'au înecatŭ în fumulŭ din odaiă.*)

CUNUNIA. D-lŭ *Anchedimŭ Sioldea*, locotenentŭ, se va cununa cu domnişóra *Elena N. Câmpeanu* în 10 Ianuarie n. 1892 în biserica greco-catolică din Elisabetopole. — Dorimŭ fericire tinerii părechĭ.

DIVERSE.

Ce sĕ bea în parlamentulŭ francesŭ. Orĭ de câte orĭ sĕ urcă în camera francesă vre-unŭ oratorŭ pe tribună, alérgă imediatŭ unŭ servitorŭ, care pune unŭ paharŭ înaintea vorbitorului. Preşedintele camerei, Floquet, bea sirupŭ căldicelŭ; mai nainte bea cafea négră. Miniştrii Freycinet şi Constans nu beau nimicŭ pe tribună; miniştrii Ribot, Bourgeois şi Iuliu Roche beau cafea zaharisită; Fallières, Barbey, Develle şi vicesecretarulŭ de statŭ Etienne, beau apă cu zahărŭ; ministrulŭ de finance Rouvier bea citronadă în apă gazósă (soda); ministrulŭ lucrărilorŭ, publice, Guyot bea vinŭ de Marsala cu apă. Clemenceau bea de regulă apă gazósă, dér când stă mai multŭ pe tribună, cere două pahare: unulŭ cu apă gazósă, ér celălaltŭ cu vinŭ de Marsala. Cei mai mulţĭ beau apă cu zaharŭ, între alţii Casimir Perrier; fostulŭ preşedinte alŭ esposiţiei universale Georges Berger, conducĕtorii uvrierilorŭ, Vasly; Antide Boyer şi Lafargue. Conducĕtorulŭ partidei clericale-monarchiste, contele de Mun, şi deputatulŭ boulangistŭ Laur, beau numai apă gazósă, Paul de Cassagnac bea limonadă cu apă gazósă, Deroulede bea cognacŭ cu apă. Deputaţii Brisson, Camille Pelletau, Locroy şi Delafosse beau cognacŭ în apă cu zaharŭ, Meline, fostulŭ preşedinte alŭ camerei, bea grog ferbinte, chiar şi véra. Episcopulŭ Freppel, de nascere Elsaţianŭ, care a rĕposatŭ în ḑilele acestea, avea obiceiulŭ de a bea bere.

*) Partea dintâiu a acestei telegrame n'are înţelesŭ, din causă, că lipsescŭ vreo două cuvinte. Biroulŭ de corespondenţă ungurescŭ din Pesta, décă ne trimite astfelŭ de telegrame puţinŭ importante pentru noi, ar face bine, décă ni le-ar trimite celŭ puţinŭ esacte, ca sĕ le putemŭ înţelege. *Red.*

Cursulu pieței Brașovu

din 31 Decemvre st. n. 1891.

	Cump.	Vênd.
Bancnote românescĭ	9.26	9.31
Argintŭ românescŭ	9.20	9.25
Napoleon-d'orĭ	9.28	9.33
Lire turcescĭ	10.58	10.63
Imperialĭ	9.58	9.63
Galbinĭ	5.45	5.50
Scris. fonc. „Albina“ 6%	—.—	—.—
„ „ „ 5%	—.—	—.—
Ruble rusescĭ	112.	113.50
Mărcĭ germane	57.40	57.90

Discontulŭ 6—8% pe anŭ.

Proprietarŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ interimalŭ:
Gregoriu Maiorŭ.

Cursulŭ la bursa din Viena

din 30 Decemvre a. c. 1891

Renta de aurŭ 4%	107 10
Renta de hârtiă 5%	101 75
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ	117.40
dto argintŭ	98.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [1-ma emisiune]	113 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [2-a emisunei]	—.
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	—.—
Bonurĭ rurale-ungare	90.90
Bonurĭ croato-slavone	105.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	—.—
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	130.—
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	92 75
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.58
Napoleon-d'orĭ	9.35
Mărcĭ 100 împ. germane	57 94
Londra 10 Livres sterlinge	117.95

Nr 16697—1891 740,3—3

PUBLICAȚIUNE

referitóre la incassarea dărei pentru cânĭ pro 1892.

De vreme ce, în sensulŭ ordinațiunei Ilustrității Sale d-lui subcomite și consilierŭ reg. Iuliu de Roll ddto Brașovŭ în 3 Iunie a. c. Nru 6298 și în sensulŭ publicațiunei subscrisului magistratŭ din 24 Iunie a. c. Nru 8167, dispozițiunile noului statutŭ pentru ținerea cânilorŭ, carĭ se estindŭ asupra quotelorŭ dărei pentru cânĭ, întră în puterea de dreptŭ *cu 1 Ianuarie 1892*, se aduce prin acésta la cunoscința publică, cumcă validitatea statului de cânĭ de facto valabilŭ, espiră cu 31 Decemvre a. c., procurându-se, începêndŭ cu 2 Ianuarie 1892, dela oficiolatulŭ orășenescŭ de dare mărcile pentru cânĭ, carĭ suntŭ valabile pro 1892.

Darea de cânĭ, carea are sĕ se plătéscă cu ocasiunea procurărei mărcilorŭ pentru întregulŭ anŭ pentru fiăcare câne, care a trecutŭ peste etatea de 3 lunĭ conține:

a) pentru fiăcare câne de luxŭ, care se ține numai pentru plăcere — între aceștia se subsuméză și ogarii și cânii de măcelarĭ — suma de 8 fl.;

b) pentru fiecare câne de vênatŭ, în casŭ când posesorulŭ cânelui este provedutŭ cu o cartă de vênatŭ, 1 fl; la casŭ contrarŭ însĕ: 8 fl. v. a.

c) pentru fiecare câne de casă menitŭ pentru pază séu pentru fiecare câne pentru oi 1 fl.

In intravilanŭ este pentru fiăcare câne de casă séu de oi, în estravilanŭ pentru 2 cânĭ de casă séu pentru 2 cânĭ ținuțĭ la o turmă, în fine pentru 3 cânĭ, carĭ se țină la turme aflătóre pe munțĭ séu în pădurĭ — de a se plăti *1 fl.*

Ca astfelŭ de cânĭ suntŭ de a se considera numai acei cânĭ, carĭ servescŭ anume pentru paza casei seau a turmei, și carĭ nu aparținŭ speciei călorŭ de luxŭ séu de vênatŭ.

Fiecare câne de curte séu turmă, care se află peste numĕrulŭ amintitŭ prescrisŭ, este supusŭ dărei cânilorŭ de luxŭ, 8 fl.

Cânii streinilorŭ se supunŭ dărei numai atuncĭ, când streinii locuescŭ pe teritorulŭ orășenescŭ *mai multŭ decâtŭ 8 ḑile.*

Cânĭ neprovĕduțĭ cu mărcile valabile, se vorŭ ucide, începêndŭ cu 11 Ianuarie 1892, de către călău.

Se observă în fine, cumcă statutele ținerei cânilorŭ se află la oficiulŭ orășenescŭ de dare și se potŭ procura per esemplarŭ cu 10 cr.

Brașovŭ, 24 Decemvre 1892.

Magistratulŭ orășenescŭ.

Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Rugăm pe d-nii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiuine sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fășia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămurtŭ și sĕ arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans."

Tiporgafia A. MUREȘIANU, Brașovŭ.